

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

На № 6773-13/04 від 13.04.2020

Незалежна асоціація банків
України

Щодо надання роз'яснення

Національний банк України розглянув електронне повідомлення від 13.04.2020 №6773-13/04 Комітету з питань правового забезпечення діяльності банків та захисту прав кредиторів Незалежної асоціації банків України (далі — лист) щодо окремих питань, які потребують роз'яснення з урахуванням вимог Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” № 540-IX від 30.03.2020 (далі — Закон № 540-IX), та у межах компетенції повідомляє таке.

Позицію щодо питання заборони підвищення процентної ставки за кредитним договором Національний банк України зазначив у листі від 17.04.2020 №18-0005/19515, адресованому Незалежній асоціації банків України.

Зазначаємо, що згідно з пунктом 9 розділу VII “Прикінцеві положення” Закону України “Про банки і банківську діяльність” та пунктом 13 розділу “Прикінцеві та перехідні положення” Цивільного кодексу України (відповідні зміни до цих законів унесено Законом № 540-IX) встановлено, що в період здійснення в Україні заходів щодо запобігання виникненню, поширенню і розповсюдженню епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), *забороняється підвищення процентної ставки за кредитним договором.*

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Бедненко Владислав Миколайович
Сертифікат 3122842E6867E65404000000620300002C070000
Дійсний до: 19.07.2020 16:47:33

Національний банк України

18-0005/20991
від 28.04.2020 17:33:13

Отже, правове регулювання вищевказаних відносин носить імперативний характер, передбачаючи заборону щодо вищевказаних дій, дотримання якої є обов'язковим. Зважаючи на вказане, банк, при унесенні змін до кредитного договору, у тому числі щодо встановлення за домовленістю з клієнтом розміру процентної ставки, зокрема зобов'язаний ураховувати, що зміст правочину не може суперечити Цивільному кодексу України, іншим актам цивільного законодавства, у тому числі відповідним вимогам, унесеним Законом № 540-IX. При цьому, у розрізі першого та другого питань листа, також зазначаємо, що вищевказані норми, впроваджені Законом № 540-IX, не містять виключень чи уточнень щодо кола осіб (позичальників) та щодо типів кредитних договорів стосовно яких встановлено заборону підвищення процентної ставки за кредитним договором.

Відносно питання стосовно періоду, протягом якого відповідно до Закону №540-IX забороняється підвищення процентної ставки за кредитним договором, зокрема щодо пов'язування цього періоду із заходами щодо запобігання виникненню, поширенню і розповсюдженню епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), зазначаємо, що даний Закон не встановлює умов (періоду) щодо впровадження та завершення цих заходів.

При цьому, зважаючи на те, що в Законі № 540-IX також відсутня умова щодо наявності заборони підвищення процентної ставки за кредитним договором лише у разі одночасного здійснення усіх вищеперелічених заходів (щодо запобігання виникненню, поширенню і розповсюдженню епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19)), на наш погляд, введення будь-якого із цих заходів є достатньою умовою для застосування відповідної заборони закону на період здійснення такого заходу.

Зокрема, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 (зі змінами) з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 було встановлено на всій території України карантин. Карантин відповідно до Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" належить до заходів, що застосовуються для запобігання *поширенню* особливо небезпечних інфекційних хвороб, а отже, вважаємо, під час епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) є однією із підстав для настання відповідно до Закону № 540-IX заборони підвищення процентної ставки за кредитним договором. Стосовно початку та кінця настання періоду здійснення вищевказаного заходу зазначаємо, що відповідно до частини першої статті 29 Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" карантин встановлюється та відміняється Кабінетом Міністрів України.

Разом з цим, також вважаємо за потрібне зазначити, що питання захисту населення від інфекційних хвороб регулюється Законом України "Про захист населення від інфекційних хвороб", що не є частиною банківського законодавства, та Національний банк України не наділений повноваженнями

щодо реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, щодо захисту населення від інфекційних хвороб.

У зв'язку з цим, на нашу думку, заявник у разі потреби, зокрема може додатково звернутись для відповідних роз'яснень стосовно заходів щодо запобігання виникнення, поширення і розповсюдження епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) та щодо початку і кінця настання відповідного періоду унаслідок здійснення/припинення таких заходів, до відповідного центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, щодо захисту населення від інфекційних хвороб, а крім того, у порядку передбаченому частиною третьою статті 21 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" щодо застосування відповідних положень Закону № 540-IX - до комітету Верховної Ради України, до предмету відання якого відноситься таке питання.

Заступник директора
Юридичного департаменту
Національного банку України

Владислав БЕДНЕНКО

Олександр Кульчицький
(044) 254 02 67